

Český zápas

Týdeník Církve československé husitské

Ročník 89

Číslo 7

15. února 2009

Cena: 7 Kč

Z HISTORIE BOHOSLOVECKÉ KOLEJE A VÝCHOVY V NAŠÍ CÍRKVI

V přítomnosti diskutované téma bohoslovecké výchovy obrací náš zájem k jejím počátkům a podobám v historii naší církve.

Kněží z první generace Církve československé (husitské) prošli tehdejší seminární výchovou Římskokatolické církve. V roce 1920 vytvořil pravoslavně orientovaný Matěj Pavlík – pozdější biskup Gorazd v Olomouci vlastní bohoslovecké studium. Patnáct studentů studovalo také v Bělehradě. Od roku 1921 studovali budoucí duchovní Církve československé (husitské) na Husově evangelické bohoslovecké fakultě v Praze. Dr. Karel Farský spolu s vedením církve cítil odpovědnost za specifickou výchovu a přípravu vlastních bohoslovců. V roce 1922 byl proto zřízen malý internát ČČS v penzionu dr. Doubravy v Praze I Na Perštýně. Ten se změnil v roce 1923 v bohosloveckou kolej umístěnou v církevním domě v Praze – Vinohradech ve Smilovského ulici. Zde bydlelo 10 – 20 studentů. Výchova vlastního dorostu v koleji spočívala v ideovém vzdělávání a praktickém uvádění do duchovenské činnosti. Dr. Farský zde sám konal přednášky z prakticko-teologických oborů, zejména z liturgiky. Před přijetím svěcení požadoval Farský od kandidátů složení zkoušky a účast na čtyřdenním kursu bezprostředně před svěcením. Požadavky církve na kandidáty se týkaly kazatelské služby (předložení tří kázání – nedělního, svatebního a pohřebního), znalosti liturgie a obřadů, znalosti katechetiky a školských zákonů a předpisů, znalosti usnesení církevního sněmu, ústavy a matričního úřadování. K tomu patřila jako předpoklad pro přijetí

jáhenského a kněžského svěcení znalost Bible a křesťanských dějin (viz dopis kandidátům z roku 1924).

V roce 1925 byla zahájena stavba nové bohoslovecké koleje v Praze-Dejvicích, která byla dokončena z prostředků církve v roce 1926. Farský v této budově bydlel v 1. patře. V letech 1926-1930 byl ředitelem koleje dr. František Kovář, který zde vytvořil knihovnu a studovnu. V nové koleji se počítalo s ubytováním 55 studentů. Od roku 1929 byla plně obsazena. Na Husově evangelické bohoslovecké fakultě v Praze studovalo v roce 1928 za Církve československou (husitskou) 96 studentů. V dejvické koleji se konaly pro ně kurzy a přednášky pro bohoslovce, zejména dr. Františka Kováře (srov. Hrdlička, J.: Život a dílo prof. Františka Kováře. Brno 2007, s. 77-83).

V době protektorátu v letech 1939-1945 probíhalo v koleji pololegální teologické vzdělávání. Ve vedení koleje byli F. Roháč, dr. O. Rutle a dr. V. Šinták. Po válce v roce 1945 byla v plnosti obnovena činnost bohoslovecké koleje. Spirituálem se stal F. Roháč, který výrazně ovlivnil myšlení celé studentsko-duchovenské válečné generace. Ředitelem koleje byl O. Rutle. Po něm se stal od roku 1948 ředitelem J. Mánek a spirituálem B. V. Lohniský.

V letech 1949-1952 probíhal kazatelský kurs pro laické pracovníky církve pod vedením dr. V. Kadeřávka. Internát byl v Praze – Vinohradech. Spirituálkou při kazatelském kursu byla dr. O. Pešková-Kounovská. Tímto kursem prošlo kolem sta účastníků. Mnozí pokračovali ve vzdělávání a

Dokončení na str. 4

Členové Literárně dramatického klubu Dialog na cestě pět let od jeho vzniku

PĚT LET DIALOGU NA CESTĚ

Literárně dramatický klub Dialog na cestě (dále DNC) vznikl na podzim roku 2003. Pro jeho zakladatelku PhDr. Olgu Nytrovou i další "spřízněné duše" byla vždy velmi inspirativní myšlenka "dialogu jako převratného setkání", řečeno slovy prof. Ladislava Hejdánka. Setkávání vede k překonávání bariér mezi lidmi. Hovoříme spolu, vzájemně se poznáváme. Diskutujeme o víře i o svých pochybnostech. Renomovaní spisovatelé i začínající autoři zde čtou

ukázky ze svých prací, v rámci autorské dílny mohou začátečníci načerpat rady, povzbuzení i pomoc při publikování svých děl. Takto se zamýšlený "DIALOG" začal naplňovat a je skutečně od samého počátku inspirativním mottem klubu. Úvodní setkávání DNC se v rámci biblických hodin konala na mikulášské faře a od podzimu 2004 působíme v zasedací síni náboženské obce v Praze 8 – Karlíně, kam nás přizval ThDr. Jiří Vaníček. Práce klubu se zúčastňují jak členové naší církve, tak další lidé se zájmem o literaturu, divadlo, publicistiku a umění vůbec. Nacházejí tu společnou platformu pro sdílení svých zálib, povzbuzení k literární činnosti a nezájma i pomoc v obtížné životní či tvůrčí situaci.

Současnou činnost i historii klubu je možné průběžně sledovat na webových stránkách www.husiti.cz/dialognaceste. Můžeme si zde připomenout průběh mnoha akcí našeho společenství prostřednictvím reportáží i fotoreportáží – například první setkání na faře u sv. Mikuláše, tři literární matiné na faře v Revnicích, která proběhla za účasti známých osobností našeho kulturního života – spisovatelky J. Kubáčové, prof. A. Ebertové, prof. M. Červenky, dramaturgyně Mgr. M. Pittermannové a dalších. V příjemném prostředí DNC se každoročně koná několik setkání či autorských čtení známých spisovatelů a hereckých osobností – za již zúčastněné jmenujme namátkou J. Štroblovou, L. Skořepovou, prof. D. Vihanovou, PhDr. M. Ajvaze, Z. Janíka, S. Kubína, E. Kukuczku, M. Matouše, M. Sígla. Pravidelně se pořádají autorské večery – např. J. Kubáčové,

O. Nytrové, M. Hlasivcové, O. Ševčíka, dále vernisáže našich výtvarníků V. Polívkové, E. Peroutkové, P. Grúna, H. Malínové, fotografa F. Weisse atd.

To, co se v našem Literárně dramatickém klubu DNC a u našich partnerů (např. Galerie Cesty ke světlu, Obec spisovatelů atd.) právě děje, může každý zájemce sledovat na našich stránkách: www.husiti.cz/dialognaceste v rubrice "Aktuální program". V rubrice Tvorba členů a hostů si na našich stránkách můžete přečíst literární příspěvky od více než stovky tvůrčích osobností – např. PhDr. E. Bakaláře, prof. ThDr. M. Balabána, bratra patriarchy ThDr. T. Butty, Th.D., K. Fialové, T. Fischerové, PhDr. Z. Hajného, prof. ThDr. L. Hejdánka, prof. ThDr. J. Hellera, S. Jurka, prof. E. Koháka, Ph.D., J. Konečné, prof. PhDr. J. Křivohlavého, prof. J. Sokola, Z. Svobody, pražského biskupa h.doc. ThDr. D. Tonzara, Th.D. a mnoha dalších.

Kromě webových stránek DNC prezentuje tvorbu svých členů a hostů formou sborníků. Letos vychází již třetí Dialog na cestě, na předchozí témata "Dialog" a "Světlo" navazuje tentokrát "Cesta". Mezi osobnostmi, které literárně přispěly nebo přispívají do jednotlivých dílů, jsou kromě již výše zmíněných např. i další osobnosti světa umění: B. Bohdanová, L. Engelová, N. Divíšková, J. Kačer, N. Konvalinková, J. Molavcová, D. Prachář aj. Prezentace předchozího dílu sborníku se konala za účasti bratra patriarchy v "Galerii Cesty ke světlu" malíře Z. Hajného, který též poskytl své obrazy na obálky sborníku

Dokončení na str. 3

Z 97. ZASEDÁNÍ ÚSTŘEDNÍ RADY

Pobožností na text Mt 4,1-11 (píseň 40) zahájil 97. zasedání ústřední rady zástupce HTF UK prof. Jan B. Lášek, který v modlitbě poděkoval Bohu za život a dílo prof. Anežky Ebertové, která náhle zemřela 27. ledna.

Jednání ústřední rady řídil její místopředseda Vít Koutný, protože bratr patriarcha odjel do Izraele.

Ideový referát řídil plzeňský biskup Mgr. Michael Moc. Ústřední rada mj. projednala postup přípravy na jubilejní rok 2010, kdy naše církev oslaví 90. výročí vzniku.

V referátu vzdělávání, který vedl slovenský biskup ThDr. Jan Hradil, ústřední rada mj. odhlasovala, že výchova bohoslovců naší církve bude probíhat na jednom místě. Ústřední rada vzala na vědomí zprávu komise o vykonání předepsaných zkoušek.

V organizačně právním referátu, který vedla ing. Miroslava Studenovská, odhlasovala ústřední rada pověření Institutu evangelizace a pastorační ekonomicko-správním řízením Studentského domova v Roháčově ulici,

dále pronájemem rekreačního zařízení Betlém v Janských Lázních a správou ubytovny ve Wucherlově ulici a prodejny Blahoslav. Ústřední rada také jmenovala předsedy a místopředsedy správních orgánů diakonických středisek Hláška, Strom a Domov u Spasitele.

Ve finančním referátu, který vedl finanční zpravodaj ústřední rady Mgr. Radek Zapletal, ústřední rada vzala mj. na vědomí zprávu o hospodaření. Schválila rovněž pronájem 5. a 6. patra budovy úřadu ústřední rady ve Wucherlově ulici na 10 let Vysoké školy právní ze Slovenské republiky, která v Praze zřizuje svou pobočku.

V ekumenicko zahraničním referátu, který vedl brněnský biskup ThDr. Petr Šandera, byli jmenováni delegáti na studijní pobyt v Josefsthale (Mgr. Lukáš Bujna, náhradnice Mgr. Alena Naimanová) a studijní setkání křesťanskomuslimského dialogu v Antverpách (Mgr. Kateřina Děkanovská). Na lázeňskou péči v Bad Gohrisch byla nominována ing. Miroslava Stude-

novská. Ústřední rada vzala na vědomí zprávu bratra patriarchy o situaci v zemské evangelické církvi Anhalt, kde skončilo funkční období církevního prezidenta Helge Klassohna (funkci vykonával 14 let). Novým církevním prezidentem byl zvolen Joachim Liebig, který vyjádřil zájem pokračovat ve spolupráci s naší církví a plánuje svou návštěvu v Praze na březen. V referátu tiskovém a kulturním, který vedla olomoucká biskupka Mgr. Jana Šilerová, ústřední rada mj. vzala na vědomí harmonogram prací na publikaci připravované k 90. výročí vzniku naší církve.

V referátu liturgický, pastorační a svátostný život církve, který vedl královéhradecký biskup Štěpán Klásek, byl mj. projednán návrh na tematická setkání pořádaná naší církví v letošním roce.

V referátu specifických služeb, který vedl pražský biskup ThDr. David Tonzar, se ústřední rada zabývala postupem příprav misie v Keni.

(red)

ZE VZPOMÍNEK BR. FARÁŘE OLDŘICHA VÍTA 6

Dokončení
Zástupci Vysokoškolského centra v Olomouci Antonín Blažek (dnes fungující v diplomatických službách ČR), Petr Rohel a Petr Šulář se dostavili osobně do Šumperka a dali mi písemně najevo, že jsou obeznámeni s mou misí, jsou s ní srozuměni a podporují ji. Avšak ani to nezabránilo tomu, že jsem byl nařčen, že hodlám využít chaotické situace k vyvolávání dalších sebevražedných pokusů. Studenti sami takové lži rázně odmítali a snad o to víc a k nelibosti svých pedagogů se ke mně přimykali. Věděli, že se na mne mohou vždy s důvěrou obrátit. Až po letech, v roce 1990 se ke mně přihlásila staříčká lékařka z psychiatrického oddělení nemocnice, aby mi připomněla, že jsem na jejich oddělení před jedenadvaceti lety přivedl mladou studentku se zjevnou psychickou poruchou, která už nemohla snést tíži na ni doléhajících problémů, jejichž příčina tkvěla v neutěšené dušivé atmosféře v prostředí školy. Tento příklad konkrétní pomoci mi z paměti zcela vymizel, ale dokládá, že mé poslání v Šumperku každopádně marné nebylo. Pobývání v Šumperku mělo význam i jinak. Do Šumperku se na určitý čas soustředila pozornost novi-

nářů. Zavítala sem Eda Kriseová, která spolu s Martou Markovou ze svých prožitků sepsala reportáž "Zanděte si dvacet kroků..." a stejný plán zamýšlela i trojice Jiří Tvrzník, Ondřej Pechar a Petr Feldstein z měsíčníku "MY 69". Jimi napsaná reportáž však už publikována nebyla. Svého zveřejnění se dočkala teprve v roce 1990. Normalizační opatření pro sdělovací prostředky se zostřovalo a nepřipouštělo pustit do éteru nic, co by nebylo ve shodě s oficiálním politickým kurzem, který v tu dobu nabíral na obrátkách a vydatně dopřával "zdravému jádru" společnosti. I tak se ještě podařilo podat informaci o sebeoběti Jana Zajíce v "Univerzitě Karlově" a "Zítřku" (dva příspěvky v č. 10, autoři: Karel Trinkewicz a Vladimír Škutina) a "Českém zápase" (rozhovor připravil Josef Dousek pro č. 13). Všechny jmenované tiskoviny byly nabízeny dobrovolnými kameloty v šumperských ulicích...

Byl jsem nablízku studentské mládeži i v den, kdy naše národní hokejové mužstvo porazilo na mistrovství světa v ledním hokeji "nepřemožitelnou" sbornou. Radost a nadšení zaplavily prostranství v šumperských ulicích a hlavní oslavy se soustředily na náměs-

tí před městskou radnicí. I tady se zdálo zklidnit rozvášněné davy mládeže k neuváženým krokům, které měly být nasměrovány ke kasárnům obývaným nenáviděnými vojáky ze země Sovětů. Předtím bylo se zdarem zažehnáno úskalí 9. března, jež bylo spjato se zamýšleným sebeupálením jedné šumperské středoškolačky. Aniž bych se chtěl chlubit, myslím, že jsem splnil své vlastní zadání v dobrém sloužit a posloužit těm, kteří o to stáli...

* Rok 1990 umožnil svobodně připomínat památku obou Janů. Jsou i dnes vzorem pro mladou generaci?
Nesporně. Napořád jim dlužíme mnohé. Především v souvislosti s nimi je žádoucí vyzdvihnout jejich zápas za pravdu a spravedlnost a jejich odvahu obětovat se pro druhé. Smysl jejich oběti neztrácí nic na své aktuálnosti. Už proto ne, že opravdovou obětí může být i čínorodý život a poctivé úsilí dobrat se něčeho pozitivního, co skýtá obecný prospěch, co se v pravý čas a na pravém místě dává všanc a doprostřed šedi všednosti přináší naději. A tady vidím i poslání naší církve. Upřímně si přeji, aby byla důvěryhodnou poselkyní naděje, účinné víry a lásky.

(red)

135 let od narození Josefa Šusty

Čelný představitel Gollovy historické školy a vedle Josefa Pekaře nejvýznamnější historik v období první republiky Josef Šusta vystudoval historii na Univerzitě Karlově. Poté absolvoval delší studijní pobyty ve Vídni a v Římě a roku 1905 se stal docentem a roku 1910 profesorem obecných dějin na Filosofické fakultě UK.

Vyznačoval se mimořádným jazykovým nadáním, analytickými i syntetickými schopnostmi a nadáním literárním. Jeho zájem se týkal nejen dějin politických, ale i dějin kulturních, sociálních a hospodářských, a nejen dějin českých, ale i dějin evropských a světových. Rychle dospěl k poznatku o přínaléžitosti českého hospodářství, sociální skladby a kultury k západní Evropě (F. Kutnar) a v této souvislosti studoval i české dějiny.

Své největší práce napsal na sklonku 1. světové války a po vzniku Československa. Práce o českých dějinách se vztahovaly především ke 13. a 14. století: Poslední Přemyslovci a jejich dědictví (1917), Počátky lucemburské (1919), Soumrak Přemyslovců a jejich dědictví (1935), Král cizinec (1939), Karel IV. Otec a syn. (1946), Karel IV. Za císařskou korunou. (1948).

Rozsáhlou syntézu dějin 19. století uskutečnil v pracích Dějiny Evropy v letech 1812-1870 (1922-23) a Světová politika v letech 1871-1914 (1924-31).

Byl také redaktorem a spoluautorem rozsáhlého šestisvazkového díla Dějiny lidstva od pravěku k novověku (od 1936, nedokončeno) a autorem mnoha dalších prací a učebnic.

V roce 1914 vydal autobiografický román Cizina a posmrtně vyšly jeho vzpomínky Léta dětství a jinošství a Léta učednická a vandrovnická (1963).

Byl činný rovněž publicisticky a ve veřejném životě. V letech 1920-21 byl v úřednické vládě J. Černého ministrem školství a národní osvěty, v roce 1939 se stal prezidentem České akademie věd a umění. V tomto postavení usiloval o udržení českého vědeckého a kulturního života i za války a okupace.

Po válce byl neprávem obviněn z kolaborace a v důsledku toho spáchal sebevraždu.

(red)

UČITELÉ ODCHÁZEJÍ, VZPOMÍNKY ZŮSTÁVAJÍ

*... miloval jsem trnul a žasl
rmoutil se a radoval
a vždycky byl se mnou Bůh"*

(Ivan Slavík)

Bylo to hned v prvním semestru na staré Husově fakultě v roce 1958, když jsem v rámci sociálně teologického semináře u tehdy odborné asistentky dr. Anežky Ebertové dostal za úkol zpracovat jako seminární práci referát o knize katolického teologa Bedřicha Vaška (1882-1959) z roku 1935 Rukojeť křesťanské sociologie. Ta knížka mě velice zaujala, zejména rozbor papežských encyklik Rerum novarum (1891) a Quadragesimo anno (1931). Četba knížky mě neobyčejně zaujala zejména proto, že přede mnou otevřela problematiku, která do té doby byla pro mne jako absolventa středoškolských studií tzv. reálného socialismu neznámým územím (terra incognita). Myslím, že tehdy poprvé jsem se při nadšeném komentování obsahu Vaškovy publikace dostal do zarputilé polemiky se svou učitelkou. Od té doby ještě víckrát, včetně první odborné zkoušky mna konci čtvrtého semestru. A třebaže jsem se ses. Ebertovou dost nevybíravě (ó, bojovná mladosti, kde že loňské sněhy jsou!) po celá studijní léta zápolil, na mých známkách a zápočtech se to nikdy v záporném gardu neprojevovalo.

Po absolvování fakulty jsem dostal dekret do severomoravských Hostic. Zároveň se mi narodil syn a zemřel otec. Na jednoho mladého absolventa najednou dost příjemného i odporného, abych parafrázoval centrální místo naší liturgie. Sestra doktorka mi v ty dny napsala dlouhý dopis (ještě ho mám schovaný, abych opět parafrázoval, tentokrát naše dnes už klasiky V+W), který mě velice povzbudil a potěšil. Stejně jako o mnoho let později (v roce 2004) kondolence k úmrtí

mé ženy, s níž se před lety ses. profesorka velice spřátelila a nabídlá jí tykání, čehož si manželka velice vážila. Já jsem se se ses. odbornou asistentkou, posléze docentkou a po letech profesorkou setkával v letech tzv. normalizace při různých příležitostech spíše sporadicky, což bylo dáno jednak velkou vzdáleností mezi Hosticemi a Prahou, jednak zápasem o vybojování státního souhlasu pro stavbu Miličovy kaple v Hosticích, což se nakonec díky oteplení ve druhé polovině šedesátých let podařilo, a konečně odebráním státního souhlasu pro mou oficiální službu v církvi na počátku sedmdesátých let.

Po roce 1990, kdy jsem se mohl opět zapojit do veřejné služby v církvi, jsem se po boku své zvěčnělé ženy opět setkával se ses. profesorkou, která po odchodu z učitelské a vědecké práce na fakultě neodešla na odpočinek, ale nastoupila na faru v Praze na Vyšehradě, kde působila až do posledních chvil svého plodného života. Jako člen odborné komise pro církve a náboženské společnosti ČSSD jsem zval ses. profesorku na naše aktivity v Lidovém domě i v parlamentě a bylo vidět, že naše práce ji viditelně – a kriticky – zaujala.

Čas od času jsme korespondovali přes internet. Ještě jsem mohl reagovat na její pozvánku k tomu večeru, na jehož počátku odešla u oltáře (jak krásná kněžská smrt!) v náplň věčnosti. Psal jsem jí, že jsem se vrátil právě z nemocnice (od léta 2008 už počtvrté).

22. ledna v 18.09 mi odpověděla, že mě vítá po návratu z nemocnice a že mi přeje zlepšení zdravotního stavu. A dodala: „Doufám, že mi pošlete brzy lepší zprávu. A. Eb.“ Už jsem neměl možnost zareagovat, protože mi přišla prostřednictvím ses. farářky Jaroslavy Švábové z Rokycan telefonicky zpráva o náhlém úmrtí ses. profesorky,

kteřá jako věrná Boží služebnice (byla jednou z prvních žen – duchovních v naší církvi) s mimořádným nasazením sloužila církvi do svých 86 let. A patřila k těm, kdo zachovávali neochvějnou věrnost dědictví patriarchy Farského a prvních učitelů naší církve. Sociální směrnice, které byly připraveny pod jejím vedením a sněmem v roce 1981 schváleny jako součást učení církve, i dnes představují přes některé dobové omyly cenný příspěvek ke zdravému duchovnímu životu naší církve. Jestliže pražská diecéze dala na úmrtí oznámení ses. profesorky slova ze šesté kapitoly Janova evangelia: „Pane, ke komu bychom šli? Ty máš slova věčného života“, je to v případě Boží služebnice Anežky Ebertové to nejpřesnější vyjádření, skutečný odkaz církvi a světu.

Emil J. Havlíček

P.S. V ses. prof. Anežce Ebertové odešla na věčnost poslední z učitelů, kteří nám na přelomu padesátých a šedesátých let otevírali na Husově fakultě brány teologického vědění. Buď jméno Páně pochváleno!

PĚT LET DIALOGU...

Dokončení ze str. 1
ků. Pro členy DNC je ctí možnost být editory sborníků projevů pronesených na slavnostních setkáních k výročí narození T. G. Masaryka v Parlamentu ČR, pořádaných naší církví ve spolupráci s předními politiky. Členové klubu publikují v Českém zápase, Kostnických jiskrách, Pozitivních novinách, Křesťanské revui, Husitovi, časopise Naše rodina a dalších. Vydali také několik básnických sbírek i dalších prozaických i odborných knih.

Dialog na cestě od roku 2006 realizoval několik komponovaných pořadů

převážně z vlastní tvorby členů pro Radio Proglas, v jehož brněnské sekci působí sestra farářka Mgr. Anna Štěpánková. Za všechny jmenujme loňský listopadový pořad s tematikou dušiček "A světlo věčné ať jim svítí". Účinkují v nich členové klubu a jako hosté herečka O. Schmidtová a další. Autorkou scénářů je Markéta Hlasivcová, hudby Václav Strachota, režisérkou Olga Nytrová. DNC vyjíždí se svými pořady i mimo metropoli. Po dva roky jsme hostovali v "Cestách za duši" Ervína Kukuczky na Podorlicku (v náboženské obci Ústí nad Orlicí, Letohradě, České

Třebové, Brandýse, Žamberku ad.). Se scénickými čteními O. Nytrové "Rajská zahrada Boží blízkosti" a "Bůh jako hráč a experimentátor" jsme vystoupili i v Chebu, v Lito-myšli a v Novém Kosteletě.

Činnost Literárně dramatického klubu Dialog na cestě a náboženské obce v Karlíně zachycuje i loňský televizní pořad Cesty víry, vysílaný 20. dubna 2008.

U příležitosti pátého výročí Dialogu na cestě jsme si znovu připomněli smysl naší práce i slova Milana Balabána: „Život bez DIALOGU by byl jen trdným monologem.“

**Markéta Hlasivcová,
Literárně dramatický klub
Dialog na cestě**

